

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

Број: 01-1-50-1-18-1/13
Сарајево, 21.01.2013. године

01/a-50-1-18-1/13
24-01-2013

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPSTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25.01.2013

Organizacioni odjel	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
		01-50-1-15-39/12	

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
САРАЈЕВО

ПРЕДМЕТ: Одговор на посланичко питање
Веба: Ваш акт број: 01/a-50-1-15-39/12 од 21.12..2013.године

Поштовани,

Душанка Мајкић, посланик у Представничком дому Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, на 39. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине одржаној 18.12.2012. године, поставила је директору Централне хармонизацијске јединице питања сљедеће садржине:

„Закон о интерној ревизији, који је донесен прије готово пет година (2008.) још увијек није у цијелости имплементиран, што има за посљедицу финансијску недисциплину и нетранспарентност трошења јавног новца у институцијама БиХ. У складу с тим, молим да ми се одговори на сљедећа питања.

- 1) Докле се дошло са имплементацијом Закона о интерној ревизији? (Навести прецизно шта је имплементирано а шта је преостало за имплементацију.)
- 2) Да ли је у потпуности заживјела Централна хармонизацијска јединица и да ли су донесени сви неопходни прописи дефинисани законом?
- 3) Да ли је извршено усклађивање прописа у институцијама БиХ са овим Законом?
- 4) Да ли је Централна хармонизацијска јединица (у складу са чланом 25. овог Закона) израдила годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2011. годину? Да ли је исти достављен на Савјету министара БиХ? (Наведени извјештај тражим да ми се достави на увид.)
- 5) С обзиром да члан 24. став и) предвиђа сарадњу са Канцеларијом за ревизију институција БиХ (у циљу ефикасније и дјелотворније интерне и екстерне ревизије) молим информацију, да ли је та сарадња успостављена, те какви су досадашњи резултати? “

На постављена посланичка питања, директор Централне хармонизацијске јединице даје сљедеће:

ОДГОВОРЕ

Имплементација Закона о интерној ревизији институција БиХ прошла је кроз више етапа. У циљу имплементације Закона о интерној ревизији институција БиХ, успостављена је Централна хармонизацијска јединица (ЦХЈ) са јасно дефинисаним овлашћењима и одговорностима, сходно Стратегији за провођење јавне интерне финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, коју је усвојио Савјет министара БиХ на својој 110. сједници, одржаној 30.12.2009. године. Централна хармонизацијска јединица постала је функционална у јулу мјесецу 2010. године именовањем директора и замјеника директора ЦХЈ.

У наредној фази, ЦХЈ је за потребе интерне ревизије у институцијама БиХ сачинила и објавила методолошке документе, који су неопходни за квалитетан рад и развој функције интерне ревизије у институцијама БиХ. Ови документи уважавају оквирне документе усвојене на Координационом одбору централних хармонизацијских јединица (КО ЦХЈ).

Након тога, ЦХЈ је припремила и израдила нацрт Закона о измјенама Закона о интерној ревизији институција БиХ, који је објављен у "Службеном гласнику БиХ", број 32/12. Циљ ове измјене закона био је обезбјеђење услова за успостављање функционалног система интерне ревизије који би био у складу са међународно прихваћеним стандардима, регулативама у ЕУ, те у складу са добрим праксама и искуствима у државама окружења које су пролазиле кроз фазе везане за процес прикључења ЕУ. Овом измјеном закона обезбједило се да се успостави функција и структура интерне ревизије у складу са дефинисаним принципима ЕУ, а на начин да се са мањим бројем јединица интерне ревизије, а тиме и мањег броја потребног особља за интерну ревизију, успостави неопходна структура интерне ревизије у институцијама БиХ поштујући принципе "3 Е" (економичности, ефективности и ефикасности).

У сљедећој етапи развоја система интерне ревизије у институцијама БиХ, ЦХЈ је објавила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 49/12) и Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 81/12). Овим документима дефинисани су услови и начин успостављања јединица интерне ревизије у институцијама БиХ. Дефинисан је и начин успостављања једне јединице интерне ревизије која би вршила функцију интерне ревизије у више институција.

Тренутно је у току активност на прилагођавању правилника о унутрашњој организацији институција које су обавезне успоставити јединице интерне ревизије, као и издавања сагласности ЦХЈ на правилнике о унутрашњој организацији и систематизацији. Циљ ових прилагођавања је успостављање функционалног система интерне ревизије у институцијама БиХ. Тренутно је у институцијама БиХ успостављен неки од облика интерне ревизије, у смислу прелазних одредаба Закона о интерној ревизији институција БиХ, у 5 институција у којима ове послове обавља 10 особа. Потребно је нагласити да је ријеч о модалитетима успостављеним прије објављивања наведене Одлуке и да је интерне ревизије различито постављена у свакој од тих институција, како организационо, тако и функционално, те је стога потребно и овдје извршити усклађивање са наведеним прописима. У годишњем консолидованом извјештају наведени су конкретни подаци о овим институцијама.

У наставку текста дајемо детаљне одговоре по постављеним питањима.

1) Докле се дошло са имплементацијом Закона о интерној ревизији? (Навести прецизно шта је имплементирано а шта је преостало за имплементацију.)

Одговорност Централне хармонизацијске јединице за имплементацију Закона о интерној ревизији институција БиХ дефинисана је Законом о интерној ревизији институција БиХ и с тим у вези дајемо одговор на постављено питање кроз сљедећи табеларни преглед:

Р. Бр.	Одредбе Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 27/08 и 32/12)	Имплементирано	Образложење
1.	XIII - Централна јединица за хармонизацију Члан 24. Централну јединицу за хармонизацију Министарства Финансија и трезора Босне и Херцеговине (ЦХЈ) успоставља Савјет министара Босне и Херцеговине у оквиру Министарства Финансија и трезора Босне и Херцеговине, која је овлашћена за развој, руковођење и координацију интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, а одговорна је за:		
1.1.	а) припрему предлога за измене Закона о интерној ревизији у институцијама Босне и Херцеговине, након усaglашавања у Координационом одбору ЦХЈ,	ЦХЈ је припремила нацрт Закона о изменама Закона о интерној ревизији институција БиХ, којим су створене квалитетне законске претпоставке за успостављање ефикасног и економичног система интерне ревизије у институцијама БиХ. Основни разлози за припрему измене закона наведени су у Годишњем консолидованом извјештају интерне ревизије који достављамо у прилогу. Закон је након усвајања објављен у Службеном гласнику БиХ, број 32/12.	Овом допуном законског рјешења дефинише се начин извршавања интерне ревизије у институцијама БиХ на начин да се обезбеди ефикасније и рационалније успостављање јединица интерне ревизије, које ће омогућити да се не успоставља непотребно велики број јединица интерне ревизије, већ да се са мањим бројем јединица које ће, у складу са различитим критеријумима груписања и испуњености услова, омогућити покривеност интерном ревизијом више организационо и ресорно сродних институција, а што за резултат има и значајан материјални ефекат у смислу нетомилања нерационалног броја извршилаца и трошкова који би се тако произвели. Овом изменом омогућило се успостављање једне јединице интерне ревизије која ће вршити интерну ревизију у више организационо или ресорно сродних институција, у складу са принципима дефинисаним Законом.
1.2.	б) припрему и спровођење програма обуке и сертификације интерних ревизора институција Босне и Херцеговине, након усaglашавања програма обуке у Координационом одбору ЦХЈ,	У вези са припремом и спровођењем обука и сертификација интерних ревизора у институцијама БиХ до сада је извршена обука особља које ради на пословима интерне ревизије и финансијског управљања и контроле, за особље из институција БиХ, Републике Српске и Федерације БиХ, кроз Пројекат ПИФЦ који је финансиран од стране ЕУ.	Обука је извршена у оквиру ПИФЦ пројекта (пројекат финансиран од стране ЕУ), по програму Пројекта и са институцијама ангажованим од стране Пројекта. Кроз различите врсте и нивое обука из интерне ревизије прошла су укупно 23 полазника из институција БиХ, од чега је њих 5 завршило све нивое обука, укључујући и обуку "Обучи инструктора".

		Различити нивои обуке су пружени за различите полазнике из различитих области. Координациони одбор централних хармонизацијских јединица (КО ЦХЈ) је формирао Радну групу која је припремила приједлог Програма едукације интерних ревизора. У наредном периоду предстоје активности КО ЦХЈ и све три ЦХЈ на проналажењу одговарајућег модела и програма едукације интерних ревизора у јавном сектору. Све даље активности на пољу едукације и сертификације интерних ревизора у институцијама БиХ, али и у јавном сектору у БиХ, зависе од рада КО ЦХЈ, јер је КО ЦХЈ неактиван и није одржао ниједну сједницу током 2012.године.	
1.3.	ц) усвајање и примјену стандарда за интерну ревизију у институцијама Босне и Херцеговине и Кодекса професионалне етике за интерне ревизоре, након усaglашавања у Координационом одбору ЦХЈ,	Стандарде интерне ревизије, заједно са методологијом рада интерне ревизије у институцијама БиХ, ЦХЈ је објавила у Приручнику за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11).	Стандарди за рад интерних ревизора заснивају се на Међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије, на начин како је то дефинисано Законом о интерној ревизији институција БиХ. Наведени стандарди су дјелимично прилагођени потребама јавног сектора и чине их: Стандарди карактеристика / атрибутивни стандарди, Стандарди извођења / радни стандарди и Стандарди имплементације / стандарди спровођења.
1.4.	д) усвајање и примјену радне методологије интерне ревизије, након усaglашавања у Координационом одбору ЦХЈ,	Поред наведеног Приручника, након усaglашавања оквирних докумената на КО ЦХЈ, ЦХЈ је за потребе интерне ревизије у институцијама БиХ припремила и објавила и текст Повеље интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11) и Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 82/11), као дио радне методологије за интерну ревизију у институцијама БиХ. Такође, ЦХЈ је објавила и текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 73/12)	Повељом интерне ревизије уређује се општи приступ интерне ревизије, сврха и циљ, независност, улога и дјелокуп интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију/интерног ревизора, као и овлашћења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини која је релевантна за обављање ангажовања, те се дефинише обим активности интерне ревизије, извјештавање и поступци у случају идентификовања индикатора преваре. Етички кодекс је документ неопходан и прикладан за професију интерне ревизије која се заснива на повјерењу у објективном увиђавању о управљању ризиком, системима контроле и спровођењу. У циљу стварања услова за спровођење Закона и

			подзаконских аката, ЦХЈ је припремила и објавила и текст Споразума о вршењу функције интерне ревизије у институцијама БиХ којим се регулишу међусобна права и обавезе оних јединица интерне ревизије које су наведеним прописима задужене за вршење функције интерне ревизије у више институција и сваке од институција у којој та јединица пружа услугу интерне ревизије.
1.5.	е) усвајање и имплементацију Стратегије развоја интерне ревизије у јавном сектору након усаглашавања у Координационом одбору ЦХЈ,	Стратегију за провођење јавне интерне финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине усвојио је Савјет министара Босне и Херцеговине својој 110. сједници која је одржана 30.12.2009. године. У току је њена имплементација. У наредном периоду очекује се покретање активности на ажурирању наведене Стратегије.	
1.6.	ф) давање сагласности на правилнике о систематизацији организација које успостављају јединице интерне ревизије у дијелу који се односи на интерну ревизију,	ЦХЈ је у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ објавила Одлуку о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 49/12) и Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ ("Службени гласник БиХ", број 81/12) чиме су испуњени сви услови за давање сагласности на правилнике о систематизацији институција које успостављају јединице интерне ревизије, у дијелу који се односи на интерну ревизију. Захтев за добијање сагласности доставио је 12 од укупно 17 институција које су то биле обавезне учинити. ЦХЈ је у складу са својом законском обавезом размотрила све пристигле захтјеве, те на оне који нису били комплетни и усаглашени са наведеним прописима, дала одређене препоруке и сугестије. Након извршених корекција и уградње датих препорука, ЦХЈ је дала сагласност на достављене правилнике.	Након анализа које су рађене од стране ЦХЈ и разматрања материјала и приједлога достављених од експерата Пројекта ПИФЦ за израду најоптималније структуре интерне ревизије у институцијама БиХ, припремљена је Одлука о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилник о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ. Овим документима дефинисан је начин успостављања децентрализованог модела интерне ревизије у институцијама БиХ, као и обавезе институција на успостављању јединица интерне ревизије. ЦХЈ у складу са Законом о интерној ревизији даје сагласност на измијене и допуне правилника о унутрашњој организацији институција које су у обавези да успоставе јединицу интерне ревизије у складу са наведеним прописима. Укупно 12 од 17 институција покренуло је неопходне активности на подношењу захтјева за добијање сагласности на правилник о унутрашњој организацији и тиме испунило своју обавезу по овом питању. Преосталих 5 институција и поред свих предузетих активности, није предузело радње у циљу испуњења

			својих обавеза дефинисаних наведеним прописима. Институције које нису доставиле захтјев за добијање сагласности за успостављање јединица интерне ревизије, а то су биле обавезне, су: Министарство одбране БиХ, Министарство правде БиХ, Министарство цивилних послова БиХ, Министарство безбједности и СИПА.
1.7.	г) координацију рада јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и успостављање веза са државним и међународним институцијама у области интерне ревизије,	Тренутно је функционално успостављен, у 5 институција, неки од облика интерне ревизије у складу са прелазним и завршним одредбама Закона о интерној ревизији институција БиХ. ЦХЈ координира рад интерних ревизора на терену и извјештава о њиховом раду кроз Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије.	
1.8.	х) давање сагласности на избор руководиоца јединице за интерну ревизију и на успостављање одбора за интерну ревизију,	До сада није било захтјева према ЦХЈ за добијање сагласности на именовање руководиоца јединица интерне ревизије, међутим, ЦХЈ је објављивањем Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ дефинисала критеријуме за издавање сагласности.	Очекујемо да ће у наредном периоду, након примјене Одлуке о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилника о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, институције почети да се обраћају са овим захтјевима.
1.9.	и) сарадњу са Канцеларијом за ревизију институција Босне и Херцеговине с циљем остваривања ефикасне и дјелотворне интерне и екстерне ревизије,	Створени су услови за оперативну сарадња између интерних и екстерних ревизора кроз примјену ИНТОСАИ и ИССАИ смјерница и стандарда, а које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ИССАИ оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број 38/11), а чију примјену сугерише и ЦХЈ интерним ревизорима кроз Приручник за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије у институцијама БиХ. У циљу развоја даље сарадње, ЦХЈ је одржала радни	Сарадња са Канцеларијом за ревизију институција БиХ успостављена је у више различитих сегмената и нивоа, о чему је више наведено у одговору на 5. питање.

		састанак са руководством Канцеларије за ревизију институција БиХ на којем су изнијета виђења и модалитети могуће сарадње., Закључено је да даља сарадња треба да се заснива на сарадњи на нивоу ревизорског особља и коришћење налаза и препорука интерне ревизије приликом рада екстерне ревизије и обрнуто.	
1.10.	ј) надзор над имплементацијом свих примјенљивих регулатива за интерну ревизију од јединица за интерну ревизију,	Надзор над примјеном регулатива за интерну ревизију ЦХЈ обезбјеђује се кроз годишње извјештаје јединица интерне ревизије и интерних ревизора, а који служе као основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије.	Јединице интерне ревизије дужне су да по један примјерак потписане Повеље и Споразума о вршењу функције интерне ревизије достава и ЦХЈ како би ЦХЈ водио регистар потписаних Повеља. Такође, јединице интерне ревизије дужне су тражити сагласност на образце и додатке приручнику које креирају. ЦХЈ путем овог механизма врши надзор над примјеном регулатива из области интерне ревизије.
1.11.	к) рјешавање неслагања у мишљењима, по захтјеву и потреби, између руководиоца интерне ревизије и руководиоца организације.	У досадашњој фази развоја система интерне ревизије није било захтјева за рјешавањем сукоба руководиоца јединица интерне ревизије и руководиоца организације.	
2.	Члан 25. Осим одговорности за активности из члана 24. овог Закона, ЦХЈ Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине биће овлашћена и за извршавање сљедећих активности: а) на основу годишњих извјештаја примљених од различитих руководиоца интерне ревизије, ЦХЈ ће припремати редован годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије, заснован на формату који је креирао Координациони одбор ЦХЈ. Након одобрења министра финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај се, ради упознавања са проблемима интерне ревизије, доставља Савјету министара Босне и Херцеговине, б) годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије садржаваће и анализу рада ЦХЈ Министарства	ЦХЈ је у складу са наведеном законском одредбом и у предвиђеном року, припремила и доставила Министарству финансија и трезора БиХ и Савјету министара БиХ, Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2011.годину. Годишњи консолидовани извјештај је усвојен на 10. сједници Савјета министара БиХ, одржаној 12.6.2012. године. Овај документ је јавно доступан на веб страници www.mff.gov.ba (дио који се односи на ЦХЈ и КОЦХЈ). Текст овог извјештаја налази се у прилогу овог акта.	

	финансија и трезора Босне и Херцеговине, укључујући препоруке за њено побољшање које ће бити усвојене од Координационог одбора ЦХХ, ц) годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије достављаће сажете информације о статусу имплементације препорука садржаних у извјештајима о интерној ревизији које су јединице за интерну ревизију достављале током године.		
3.	Члан 27. Руководилац ЦХХ Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине је по функцији један од чланова Координационог одбора ЦХХ Босне и Херцеговине.	КО ЦХХ је успостављен крајем 2010. године. Донесен је Програм рада КО ЦХХ за 2011. годину и Пословник о раду КО ЦХХ којим је дефинисан начин рада КО ЦХХ базиран на принципу координације. Доношења одлука се врши консензусом. Предвиђене су и годишње ротације чланова КО ЦХХ на мјесту председавајућег КО ЦХХ. Руководилац ЦХХ је био први председавајући КО ЦХХ. КО ЦХХ је током 2011. године, одржао 11 сједница. Током 2012. године КО ЦХХ није засјео и није одржао ниједну сједницу.	КО ЦХХ успостављен је на основу члана 2. став (13) и члана 28. став (2) Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 27/08), члана 6. Одлуке Народне скупштине Републике Српске, број: 01-1012/10 („Службени гласник РС“, број: 72/10) и члана 6. Закона о интерној ревизији у јавном сектору Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 47/08). КО ЦХХ представља тијело које чине руководиоци централних хармонизацијских јединица: ЦХХ, Централне јединице за хармонизацију Федерације БиХ и Централне јединице за хармонизацију Републике Српске. КО ЦХХ је успостављен са примарним циљем хармонизације политика, процедура и активности на пољу интерне ревизије и финансијског управљања и контроле јавног сектора у БиХ. ЦХХ је транспарентним и проактивним приступом учествовала у раду КО ЦХХ. Такође, ЦХХ је путем својих представника активно учествовала у раду Радних група које је КО ЦХХ именовала. КО ЦХХ је донио Пословник о раду КО ЦХХ као и одговарајуће оквирне документе из области интерне ревизије које су сачиниле и усагласиле Радне групе.

2) Да ли је у потпуности заживјела Централна хармонизацијска јединица и да ли су донесени сви неопходни прописи дефинисани законом?

Одлуком Савјета министара БиХ, број 113/09 ("Службени гласник БиХ", број 44/09) успостављена је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ – ЦХЈ, која има обавезу да успостави и развија систем унутрашње финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, а као посебан сегмент да успостави систем и структуру интерне ревизије у институцијама БиХ. ЦХЈ је постала функционална у јулу мјесецу 2010. године именовањем директора и замјеника директора ЦХЈ. Након тога је, на приједлог ЦХЈ, Савјет министара БиХ, у септембру мјесецу 2010. године, на својој 133. сједници, усвојио Правилник о унутрашњој организацији ЦХЈ.

Из свега што је ЦХЈ до сада предузела, а што је описано у одговору на претходно питање, видљиво је да је ЦХЈ у потпуности заживјела и да се, са својим капацитетима одговорно и успјешно носи са изазовима и задацима који стоје на путу ка стварању амбијента за развој и успоставу квалитетног система интерне ревизије у институцијама БиХ. Прописи за интерну ревизију одобрени су и објављени од ЦХЈ, а наведени су у одговору на претходно питање. Сви ови документи јавно су доступни на наведеној веб страници. Наравно, објављивањем ових докумената није престала обавеза ЦХЈ да у даљој фази развоја система интерне ревизије врши ажурирање одређених методолошких и стратешких докумената у циљу њиховог побољшања и прилагођавања.

У ЦХЈ је запослено укупно 6 особа, укључујући директора и замјеника директора.

3) Да ли је извршено усклађивање прописа у институцијама БиХ са овим Законом?

Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ и Правилником о запошљавању интерних ревизора у институцијама БиХ, јасно су дефинисане институције које треба да успоставе јединице интерне ревизије начин и рокови за успостављање функције интерне ревизије у институцијама БиХ. Предметном Одлуком предвиђено је успостављање 17 јединица интерне ревизије које би на тај начин вршиле функцију интерне ревизије у 74 институције БиХ. Институције на које се односе наведене одредбе, тј. институције које требају успоставити јединице интерне ревизије, биле су обавезне да у року од 180 дана од објављивања Одлуке покрену активност за добијање сагласности ЦХЈ кроз подношење захтјева на измјену правилника о унутрашњој организацији и систематизацији базираног на Закону о интерној ревизији институција БиХ.

Крајњи рок за ову активност истекао је 23.12.2012. године и у том року своју обавезу нису испуниле сљедеће институције: Министарство одбране БиХ, Министарство правде БиХ, Министарство цивилних послова БиХ, Министарство безбједности БиХ и СИПА.

Напомињемо да је увођење система интерне ревизије обавеза која је утврђена Споразумом о стабилизацији и придруживању између европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и БиХ, с друге стране ("Службени гласник БиХ", број 10/08). Не провођење наведених обавеза од стране набројаних институција доводи се у питање даље провођење концепта успостављања система интерне ревизије у институцијама БиХ.

- 4) Да ли је Централна хармонизацијска јединица (у складу са чланом 25. овог Закона) израдила годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2011. годину? Да ли је исти достављен на Савјету министара БиХ? (Наведени извјештај тражим да ми се достави на увид.)

ЦХЈ је у складу са наведеном законском одредбом и у предвиђеном року, припремила и доставила Министарству финансија и трезора БиХ и Савјету министара БиХ Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2011.годину. Годишњи консолидовани извјештај је усвојен на 10. сједници Савјета министара БиХ, одржаној 12.6.2012. године. И овај документ је јавно доступан на веб страници www.mft.gov.ba (дио који се односи на ЦХЈу КО ЦХЈ).
Текст овог извјештаја налази се у прилогу овог акта.

- 5) С обзиром да члан 24. став и) предвиђа сарадњу са Канцеларијом за ревизију институција БиХ (у циљу ефикасније и дјелотворније интерне и екстерне ревизије) молим информацију, да ли је та сарадња успостављена, те какви су досадашњи резултати?

У склопу редовних активности Централне хармонизацијске јединице и Канцеларије за ревизију институција БиХ одржан је радно-консултативни састанак између представника Централне хармонизацијске јединице и Канцеларије за ревизију институција БиХ на коме је разматрана актуелна проблематика из области екстерне ревизије, финансијског управљања и контроле и интерне ревизије.

Такође, на састанку су разматрани аспекти и модалитети сарадње ове двије институције, као и сарадња између екстерне и интерне ревизије те њено даље унапређење. Заједнички је закључено да је потребно развијати и продубљивати сарадњу између ових институција и да иста треба да се пренесе и на ниво ревизорског особља, посебно у сегментима сарадње између екстерне и интерне ревизије.

Сарадњу екстерне и интерне ревизије предвиђају и на њу упућују и одговарајући стандарди и смјернице за рад екстерне и интерне ревизије. Створени су услови за развој оперативне сарадње интерних и екстрних ревизора кроз доступност налаза, препорука и остале релевантне документације са којом располажу интерни ревизори на терену, ревизорима Канцеларије за ревизију институција БиХ. Интерни ревизори у свом раду користе извјештаје екстерне ревизије и налазе и препоруке који се ту наводе. Екстерни ревизори у складу са својим процјенама и потребама, самостално цијене да ли ће и у којој мјери користити извјештаје, налазе, препоруке и документацију интерних ревизора.

С поштовањем,

ДИРЕКТОР
Ранко Шакота

Прилог:

- Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2011. годину

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

ГОДИШЊИ КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ

ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

ЗА

2011. ГОДИНУ

Сарајево, март 2012. године

1. Увод

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ има обавезу да, у складу са одредбама члана 25. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", број 27/08), припреми Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије за 2011. годину.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје основне податке о систему интерне ревизије у институцијама БиХ и податке о обављеним интерним ревизијама јединица за интерну ревизију.

Систем интерне ревизије је дио система јавне интерне финансијске контроле који је развила Европска комисија и који има за циљ да земљама у процесу придруживања ЕУ, пружи помоћ у разумјевању и примјени добро развијених и ефективних система интерне контроле. Систем јавне интерне финансијске контроле се заснива на два сегмента и то на сегменту интерне ревизије и на сегменту финансијског управљања и контроле. Овај извјештај се бави првенствено системом интерне ревизије. Основе систему интерне ревизије у јавном сектору у Босни и Херцеговини дају законски и подзаконски акти којима се регулише ова област. Законски основ система интерне ревизије у Босни и Херцеговини базира се на три закона о интерној ревизији којима се регулише ова област. Ријеч је о усклађеним законским рјешењима о интерној ревизији, закону за институције БиХ и ентитетским законима о интерној ревизији, који координисаним приступом дају основ за хармонизован развој система интерне ревизије у Босни и Херцеговини.

Тијело, битно за развој система интерне ревизије, али и уопште система јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини, јесте Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију. Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију успостављен је на основу члана 2. став (13) и члана 28. став (2) Закона о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 27/08), члана 6. Одлуке Народне скупштине Републике Српске, број: 01-1012/10 („Службени гласник РС“, број: 72/10) и члана 6. Закона о интерној ревизији у јавном сектору Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број: 47/08). Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију (КО ЦЈХ), представља тијело које чине руководиоци Централне хармонизацијске јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, Централне јединице за хармонизацију Федерације Босне и Херцеговине и Централне јединице за хармонизацију Републике Српске. КО ЦЈХ је успостављен са примарним циљем хармонизације политика, процедура и активности на пољу интерне ревизије јавног сектора у Босни и Херцеговини, као и за предлагања амандмана на законе о интерној ревизији и друге законе и регулативе релевантне за интерну ревизију. Такође, КО ЦЈХ има одговорност и обавезу у вези са усвајањем подзаконских аката из области интерне ревизије, кодекса етике за интерне ревизоре, развијањем и/или спровођењем програма обука, те развијањем и спровођењем програма за цертифицивање интерних ревизора.

С обзиром да се ради о првом извјештају ове врсте и да је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ новооснована институција, у наставку

дајемо преглед стања са одговарајућим образложењима у вези са Централном хармонизацијском јединицом Министарства финансија и трезора БиХ, законодавним оквиром интерне ревизије у институцијама БиХ и препорукама садржаним у извјештајима интерне ревизије сачињеним у 2011. години.

2. Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ - ЦХЈ

Савјет министара Босне и Херцеговине је, на 110. сједници одржаној 30.12.2009. године, размотрио и усвојио Стратегију за провођење јавне интерне финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, којом се, између осталог предвиђа развој децентрализоване интерне ревизије у институцијама БиХ, с тим да се посебан акценат ставља на могуће модалитете успоставе организационе структуре јединица интерне ревизије руководећи се принципом економске оправданости и водећи рачуна о трошковној ефективности укупног контролног оквира у институцијама БиХ. У складу са усвојеном Стратегијом, Централна хармонизацијска јединица подразумијева организацију, успостављену у оквиру Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, задужену за надзор над имплементацијом прописа из области интерне ревизије, координацију рада јединица интерне ревизије из институција Босне и Херцеговине и извјештавање о поменутиим активностима.

Обавеза Босне и Херцеговине на овом подручју утврђена је Споразумом о стабилизацији и придруживању између европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и Босне и Херцеговине, с друге стране, гдје је у члану 90. под називом „Сарадња у подручју ревизије и финансијске контроле“ (*„Службени гласник БиХ-Међународни уговори“*, број 10/08), наведено:

„Сарадња између странака биће усмјерена приоритетима правне стечевине Заједнице (*acquis*) у подручјима интерне финансијске контроле у јавном сектору (*PISC*) и екстерне ревизије. Странке ће нарочито сарађивати како би изградом и усвајањем одговарајућих прописа развиле интерну финансијску контролу у јавном сектору, укључујући финансијско управљање и надзор, функционално независну интерну ревизију те независне системе екстерне ревизије у Босни и Херцеговини, у складу са међународно прихваћеним стандардима контроле и ревизије те методологијама и најбољом праксом Европске уније. Сарадња ће такође бити усмјерена ка јачању капацитета и обуке за институције у сврху развијања интерне финансијске контроле у јавном сектору те екстерне ревизије (врховних институција за ревизију) у Босни и Херцеговини, која такође подразумијева успоставу и јачање централних јединица за усклађивање система финансијског управљања и надзора и система интерне ревизије.“

ПИФЦ концепт, концепт подршке увођену јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини (*PIFC – Public Internal Financial Control*), састоји се од три основна елемента:

- финансијског управљања и контрола,
- интерне ревизије и
- централне хармонизацијске јединице.

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ ("*Службени гласник БиХ*", број 27/08), Споразумом о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и БиХ ("*Службени гласник БиХ-Међународни уговори*", број 10/08), Законом о министарствима и другим тијелима управе БиХ ("*Службени гласник БиХ*", број 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 и 103/09), а на основу Одлуке Савјета министара БиХ, број 113/09 ("*Службени гласник БиХ*", број 44/09) успостављена је Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ – ЦХЈ, која у складу са наведеним прописима има обавезу да успостави и развија систем унутрашње финансијске контроле у институцијама Босне и Херцеговине, а као посебан сегмент да успостави систем и структуру интерне ревизије у институцијама БиХ.

Савјет министара БиХ је у јулу мјесецу 2010. године именовоо директора и замјеника директора ЦХЈ. На приједлог ЦХЈ, Савјет министара је у септембру мјесецу 2010. године, на својој 133. сједници, усвојио Правилник о унутрашњој организацији ЦХЈ. ЦХЈ је у складу са усвојеним Правилником о унутрашњој организацији са 31.12.2011. године, у свом саставу имала запослено укупно 5 особа.

Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине, у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ, овлашћена је за развој, руковођење и координацију интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине, а одговорна је за:

- 1) Припрему приједлога за измјене Закона о интерној ревизији у институцијама Босне и Херцеговине, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ,
- 2) Припрему и имплементацију програма обуке и сертификације интерних ревизора институција Босне и Херцеговине, након усаглашавања програма обуке у Координационом одбору ЦЈХ,
- 3) Усвајање и имплементацију стандарда за интерну ревизију у институцијама БиХ и Кодекса професионалне етике за интерне ревизоре, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ,
- 4) Усвајање и имплементацију радне методологије интерне ревизије, након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ,
- 5) Усвајање и имплементацију Стратегије развоја интерне ревизије у јавном сектору након усаглашавања у Координационом одбору ЦЈХ,
- 6) Давање сагласности на правилнике о систематизацији организација које успостављају јединице интерне ревизије у дијелу који се односи за интерну ревизију,

- 7) Координацију рада јединица интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине и успостављање веза са државним и међународним институцијама на подручју интерне ревизије,
- 8) Давање сагласности на избор руководиоца Јединице за интерну ревизију и на успостављање Одбора за интерну ревизију,
- 9) Сарадњу са Канцеларијом за ревизију институција Босне и Херцеговине у циљу остваривања ефикасне и дјелотворне интерне и екстерне ревизије,
- 10) Надзор над имплементацијом свих примјенљивих регулатива за интерну ревизију од стране јединица за интерну ревизију,
- 11) Рјешавање неслагања у мишљењима, по захтјеву и потреби, између руководиоца интерне ревизије и руководиоца организације.

Подршку увођењу јавне интерне финансијске контроле у Босни и Херцеговини (*PIFC – Public Internal Financial Control*) пружила је и Европска унија кроз Пројекат ПИФЦ који се финансира из средстава ИПА фондова подршке Босни и Херцеговини. Пројектом је, између осталог, планирана подршка институцијама БиХ за увођење и развој система интерне ревизије (*ИР*) и система финансијског управљања и контроле (*ФУК*) заснованих на добрим праксама у државама чланицама ЕУ, као и у другим државама које испуњавају обавезе везане за процесе приступања чланству у ЕУ.

ЦХЈ је кроз Пројекат ПИФЦ остварила вишеструку корист која се огледа у добијеној техничкој помоћи, која је обезбјеђена кроз Координациони одбор Централних јединица за хармонизацију - КО ЦЈХ. Пројекат се одвија кроз два сегмента и то кроз сегмент интерне ревизије и кроз сегмент финансијског управљања и контроле. КО ЦЈХ је оформио стручне радне групе, чији су чланови заједно са консултантима Пројекта интензивно радили на анализама и изради докумената од важности за унапређење система интерне ревизије у Босни и Херцеговини. Поред чињенице о постојању законских прописа за сваки од три нивоа власти који су укључени у рад КО ЦЈХ, успостављена је квалитетна координација активности која је довела до унапређења у области интерне ревизије и финансијског управљања и контроле. КО ЦХЈ је, након што је добио приједлоге усаглашених текстова оквирних докумената, донио заједничке, оквирне документе из области интерне ревизије и то:

- Оквирни етички кодекс;
- Оквирну повељу интерне ревизије и
- Оквирни приручник интерне ревизије.

Сваки од нивоа власти је, кроз своју централну хармонизацијску јединицу, документе које је даље разрађивао и припремао, прилагођавао својим потребама поштујући оквирне документе. Овим координисаним приступом постигла се унифицираност у приступу прописима методолошког типа из области интерне ревизије. Такође, кроз Пројекат су обезбјеђени и различити нивои обука за особље интерне ревизије у институцијама БиХ, као и у ентитетима. Поред наведених обука, обезбјеђена је и обука 5 инструктора за област интерне ревизије из институција БиХ.

Током извјештајног периода покренута је активност на измјени Закона о интерној ревизији институција БиХ као резултат анализа које је вршила ЦХЈ уз помоћ Пројекта. Заједнички је утврђена потреба за побољшањима у постојећем законском рјешењу, како би се могли предупредити постојећи недостаци и испоштовати неки од основних концепта интерне ревизије, првенствено концепт "вриједност за новац" и концепт "3 Е". Концепт "вриједност за новац", упрошћено, подразумијева успостављање структуре интерне ревизије која ће својим ефектима и вриједностима које производи, надмашити трошкове свог успостављања и функционисања. Други битан концепт за успостављање интерне ревизије јесте концепт "3 Е", који представља комбинацију принципа економичности, ефикасности и ефективности система интерне ревизије. Оба ова концепта имају за циљ успостављање структуре која ће имати економску оправданост и водити рачуна о трошкованој оправданости не само овог, већ целокупног контролног оквира у институцијама БиХ. Постојећа законска рјешења, како је то и констатовано у анализама које је радила ЦХЈ са консултантима Пројекта, нису могла обезбједити на најбољи начин поштовање ова два битна услова. Уважавајући чињеницу о ограниченим буџетским средствима Босне и Херцеговине, вођени потребом за рационалним управљањем и трошењем јавних средстава које успостављање једног оваквог система производи, установљено је да је потребно покренути ову активност. Циљ ове измјене Закона јесте обезбједити успостављање функционалног система интерне ревизије, у складу са наведеним концептима, који ће истовремено бити у складу са међународно прихваћеним стандардима, регулативама у ЕУ, али и у складу са добрим праксама и искуствима држава из окружења које су већ пролазиле или пролазе кроз фазе везане за процес прикључења ЕУ.

Очекивани резултат овакве измјене Закона је да ЦХЈ, након што измјене Закона буду усвојене, објави критеријуме о успостављању структуре интерне ревизије у институцијама БиХ којима ће се интерна ревизија успоставити на бази концепта "вриједност за новац" и приступа који промовише економичност, ефикасност и ефективност. У крајњем то треба да резултира структуром интерне ревизије која ће да омогући да се са мањим бројем јединица (одјељења) интерне ревизије, а тиме и мањег броја потребног особља за интерну ревизију, успостави сврсисходан и одржив систем интерне ревизије у институцијама БиХ.

3. Законодавни оквир и основ за припрему годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ

Интерна ревизија, по Закону о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", број 27/08) као и по стандардима интерне ревизије, је независно, објективно увјеравање и консултантска активност креирана с циљем да се дода вриједност и унаприједи пословање организације. Она помаже организацији да оствари своје циљеве обезбјеђујући систематичан, дисциплинован приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања.

Закон о интерној ревизији институција БиХ, у члану 25., прописује обавезу припремања годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије. Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (ЦХЈ) је овлашћена да на основу годишњих извјештаја примљених од руководиоца интерне ревизије, припреми годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Након одобрења министра финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај се, ради упознавања са проблематиком интерне ревизије, доставља Савјету министара Босне и Херцеговине.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје сажете информације о броју обављених интерних ревизија, датим препорукама, те о статусу имплементације препорука садржаних у извјештајима о интерној ревизији, а на основу извјештаја које су јединице за интерну ревизију доставиле ЦХЈ.

Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије у институцијама БиХ сачињен је у формату који је припремила ЦХЈ.

Подручје интерне ревизије у институцијама Босне и Херцеговине се поред наведеног законског прописа уређује и подзаконским актима које је донијела ЦХЈ, у складу са својим законским овлашћењима и у складу са оквирним документима одобреним од Координационог одбора Централних јединица за хармонизацију (КО ЦЈХ).

ЦХЈ је у октобру 2011. године, након што је КО ЦЈХ одобрио оквирне документе, уз сарадњу и помоћ консултантског особља Пројекта, припремила и објавила методолошке документе из интерне ревизије, који су подлога за унифициран рад интерне ревизије у институцијама БиХ. Овим је створена подлога за практичан развој система и праксе интерне ревизије у институцијама БиХ кроз:

- Етички кодекс / Кодекс професионалне етике за интерне ревизоре у институцијама БиХ,
- Повељу интерне ревизије и
- Приручник за интерну ревизију са стандардима интерне ревизије.

Етички кодекс / Кодекс професионалне етике интерних ревизора ("Службени гласник БиХ", број 82/11) садржи начела и правила којих су се дужни придржавати интерни ревизори како би у обављању својих задатака били независни, објективни и поштени.

Поред тога интерни ревизори морају да се непрестано усавршавају с циљем унапјеђења квалитета рада.

Повељом интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 82/11) уређују се општи приступ интерне ревизије, сврха и циљ, независност, улога и дјелокруг интерне ревизије, одговорност руководиоца јединице за интерну ревизију/интерног ревизора, као и овлаштења приступа документацији, кадровима и физичкој имовини која је релевантна за обављање ангажовања, те се дефинише обим активности интерне ревизије, извјештавање и поступци у случају идентификовања индикатора преваре.

Приручник са интерну ревизију са стандардима интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 82/11) дефинише методологију рада и обављања интерне ревизије у институцијама/буџетским корисницима који се финансирају из буџетских средстава институција БиХ, а у складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ. Приручник има за циљ да помогне у усвајању стручне терминологије, разумијевању и прихватању ревизорских техника које ће у свом раду примјењивати интерни ревизори у институцијама БиХ. Приручник је прилагођен пракси јавног сектора и у складу је са међународним стандардима интерне ревизије.

Приручник је урађен у складу са међународним стандардима интерне ревизије и у складу са стеченим искуствима у пилот ревизијама у оквиру Пројекта ПИФЦ, које су одржане у сарадњи са експертима консултантске куће ПКФ, ангажованом од стране Европске комисије у циљу пружања подршке увођењу система јавне интерне финансијске контроле у БиХ.

Стандарди интерне ревизије који су саставни дио Приручника, обликовани су тако да их цјелокупна професија интерне ревизије може користити у свим врстама организација / институција у којима раде интерни ревизори.

Поред објављених стандарда интерне ревизије, интерни ревизори у свом раду користе и друге акте (правилнике, процедуре, смјернице и сл.), али и друге стандарде и смјернице који су примјењиви за рад интерних ревизора, као што су то поједине ИНТОСАИ и ИССАИ смјернице и стандарди, а које је Координациони одбор врховних ревизорских институција објавио кроз Одлуку о преузимању оквира међународних стандарда врховних ревизорских институција – ИССАИ оквира у БиХ ("Службени гласник БиХ", број,38/11).

4. Консолидовани извјештај о интерној ревизији по ревизорским извјештајима за 2011. годину

ЦХЈ је на основу годишњих извјештаја добијених од руководиоца и особља интерне ревизије, припремила годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије. Годишњи консолидовани извјештај интерне ревизије даје сажете информације датим препорукама и о статусу имплементације препорука датих у извјештајима о интерној ревизији које су јединице за интерну ревизију доставиле у својим годишњим извјештајима.

Интерна ревизија у извјештајном периоду у највећем дијелу институција вршена је на основу раније стечених искустава интерних ревизора и на основу искустава која су интерни ревизори стицали кроз обуке и пилот ревизије у оквиру Пројекта, с обзиром да је методологија за рад интерне ревизије у институцијама БиХ прописана од стране ЦХЈ објављена у октобру 2011. године.

Интерна ревизија је са 31.12.2011. године функционално и кадровски успостављена у 5 институција БиХ и то у:

- Министарству финансија и тезора БиХ,
- Министрству иностраних послова БиХ,
- Министарству одбране БиХ,
- Министрству правде БиХ и
- Регулаторној агенцији за комуникације.

На пословима интерне ревизије у ових 5 институција тренутно је запослено 10 интерних ревизора¹.

Свака од набројаних институција имала је обавезу да у складу са чл. 15. И 19. Закона о интерној ревизији институција БиХ, достави годишњи извјештај који је основ за израду Годишњег консолидованог извјештаја интерне ревизије у институцијама БиХ.

ЦХЈ је сваку од институција, дописима које је упутила, благовремено подсјетила на њихову обавезу достављања годишњег извјештаја интерне ревизије.

¹ У ове податке није укључена интерна ревизија која егзистира у УИО, зато што она није и не представља интерну ревизију успостављену у смислу Закона о интерној ревизији, већ ревизију инспекцијско контролног типа успостављену за потребе унутрашњих контрола УИО. Интерна ревизија која егзистира у Министарству иностраних послова БиХ, успостављена је као Уред за ревизију који једним својим дијелом обавља послове интерне ревизије, а другим послове инспектората за конзуларне послове у МИП-у. Овдје је третиран дио Уреда који се бави интерном ревизијом у смислу Закона о интерној ревизији институција БиХ.

Годишњи извјештај о интерној ревизији и поред службеног тражења није достављен од стране Регулаторне агенције за комуникације (РАК). Правилником о унутрашњој организацији РАК-а систематизовано је радно мјесто интерног ревизора. Радно мјесто интерног ревизора у РАК-у кадровски је попуњено.

Наиме, све ове институције су у складу са законским обавезама сачиниле Стратешке (трогодишње) планове и на основу њих, у складу са процјеном ризика и одговарајуће Годишње планове рада интерне ревизије. Такође, ове институције припремиле су и усвојиле Повељу интерне ревизије, те су се у свом раду придржавале Етичког кодекса интерних ревизора. Методологија рада интерне ревизије у институцијама БиХ, дефинисана је Приручником са стандардима интерне ревизије ("Службени гласник БиХ", број 82/11).

Током 2011. године интерна ревизија у институцијама БиХ сачинила је укупно 41 коначан извјештај интерне ревизије у којима је дато 512 препорука. Генерално, највећи број препорука односи се на препоруке за:

- унапређење система интерних контрола,
- унапређења у систему јавних набавки и
- унапређења у области планирања буџета у институцијама.

Појединачно по институцијама, са даном 31.12.2011. године, број сачињених извјештаја интерне ревизије и датих препорука изгледа овако:

	Институција	Број запослених интерних ревизора	Број коначних извјештаја интерне ревизије	Број датих препорука интерне ревизије	Главне препоруке интерне ревизије
1.	Министарство финансија и трезора БиХ	4	6	89	-Побољшање постојећих евиденција и њихово устројавање, те праћење ефеката примјене; -Побољшања у систему јавних набавки; -Побољшања система интерних контрола у различитим сегментима пословања; -Доношење подзаконских аката и њихово усклађивање у циљу побољшања контрола; -Унапређење у систему јавних набавки; -Побољшања у књижењима везаним за Главну књигу и помоћне књиге.
2.	Министарство иностраних послова БиХ	2	16	39	-Побољшања у систему интерних контрола МИП-а, -Унапређење у области пописа;

					-Унапређење канцеларијског пословања у МИП-у; -Унапређење система јавних набавки, -Унапређење система издавања путних исправа.
3.	Министарство правде БиХ	1	7	27	-Уређење система интерних контрола кроз доношење и примјену различитих процедура којима се треба дефинисати свака од ревидираних области система; -Унапређење система планирања буџета у МП; -Успостављање додатних евиденција са циљем праћења ефеката процедура о интерним контролама.
4.	Министарство одбране БиХ	2*	12	57	-Унапређење система интерних контрола са нагласком на поједине процесе и сегменте контрола које је потребно побољшати; -Побољшања у процесу планирања буџета и обука особља; -Анализа постојања подрачуна који се не користе са циљем њиховог гашења у циљу економичности и ефикасности; -Побољшања у сегменту остваривања процедура остваривања дневница за службена путовања, различите врсте накнада и закупа; -Унапређење и побољшање у сфери благајничког пословања; -Унапређења у раду и ситему уноса обавеза у Главну књигу те вршења резервисања средстава у Главној књизи; -Побољшања у систему јавних набавки.
5.	Регулаторна агенција за комуникације	1	Непознато да ли их је било**	Непознато да ли их је било**	Непознато да ли је било препорука**
	УКУПНО	10	41	212	

Напомена: *- У МО током 2011.године дошло је до флукуације радне снаге, наиме дошло је до одласка једног интерног ревизора, те је бројно стање интерних ревизора смањено са 3 на 2 интерна ревизора;
 **- РАК није одговорио на захтјев ЦХЈ у вези са достављањем извјештаја интерне ревизије, у складу са одредбама чл. 15. и 19. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", број 27/08).

Степен реализације препорука интерне ревизије по институцијама:

	Институција	Број датих препорука интерне ревизије	Број реализованих препорука интерне ревизије	Број нереализованих препорука интерне ревизије	Број препорука интерне ревизије којима није истекао рок за реализацију	Коментар
1.	Министарство финансија и трезора БиХ	89	-	-	89	Степен реализације препорука ће се утврдити накнадним прегледом интерне ревизије. Препоруке из Годишњег извјештаја ИР МФТ.
2.	Министарство иностраних послова БиХ	39	17	16	6	Препоруке из Годишњег извјештаја ИР МИП-а.
3.	Министарство правде БиХ	27	8	6	13	Препоруке из Годишњег извјештаја ИР МП.
4.	Министарство одбране БиХ	57	-	-	57	Подаци из Годишњег извјештаја ИР МО. Како нису прављени акциони планови, нити је било обавјештавања о реализацији датих препорука према интерној ревизији, ревидиране организационе цјелине МО ће бити поново ревидиране, па ће се кроз те накнадне ревизије утврдити и степен провођења датих препорука по тим активностима.
5.	Регулаторна агенција за комуникације	<i>Непознато да ли их је било*</i>	<i>Непознато да ли их је било*</i>	<i>Непознато да ли их је било*</i>	<i>Непознато да ли их је било*</i>	<i>Непознато да ли је било било каквих активности интерне ревизије, па и препорука*</i>

Напомена: *- РАК није одговорио на захтјев ЦХЈ у вези са достављањем извјештаја интерне ревизије, у складу са одредбама чл. 15. и 19. Закона о интерној ревизији институција БиХ ("Службени гласник БиХ", број 27/08).

Консолидованим извјештајем интерне ревизије за 2011. годину обухваћене су све значајније активности везане за интерну ревизију у институцијама БиХ, као и дате препоруке од стране интерне ревизије по свакој од институција. Степен реализације провођења препорука које даје интерна ревизија у највећој мјери зависи од менаџмента институције.

Ефекти интерне ревизије који се третирају консолидованим извјештајем огледају се у квантитету и квалитету препорука које даје интерна ревизија и у доприносу интерне ревизије унапређењу функционисања институције. Такође, ефекти интерне ревизије огледају се и у оствареном напретку у изградњи система интерне ревизије, квалитету савјетодавних услуга које интерна ревизија пружа менаџменту институције, али и у начину израде самих извјештаја интерне ревизије.

Из свега изнесеног, видљиво је да је у извјештајном периоду учињен напредак у успостављању и развоју система интерне ревизије у институцијама БиХ, па је за очекивати да ће будући консолидовани извјештаји интерне ревизије да садрже и већи број података од стране јединица интерне ревизије.

Сарајево, 30.03.2012. године

ДИРЕКТОР

Ранко Шакота